

ПЕРЕДВИБОРЧА ПРОГРАМА
кандидата на посаду директора Інституту спеціальної
педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН
України

ПРОХОРЕНКО ЛЕСІ ІВАНІВНИ
директора Інституту спеціальної педагогіки і психології імені
Миколи Ярмаченка НАПН України, доктора психологічних наук,
професора, член-кореспондента НАПН України

ВІЗІЯ

Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (далі Інститут) – сучасний провідний науковий центр, який формує державну політику у сфері освіти осіб з особливими потребами та забезпечує її реалізацію в науковому, прикладному та навчально-методичному аспектах.

Інститут здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження у галузі спеціальної педагогіки та спеціальної психології, спрямовані на розроблення теоретико-методологічних засад, інноваційних підходів і науково обґрунтованих практик навчання, виховання, розвитку та психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами.

Інститут виконує державні цільові наукові програми, спрямовані на розв'язання актуальних теоретичних, методологічних і практичних проблем дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти осіб з особливими потребами, а також проблем спеціальної педагогіки і спеціальної психології як галузей науки, з урахуванням сучасних суспільних викликів.

Діяльність Інституту ґрунтується на принципах наукової доброчесності, міждисциплінарності, інтеграції науки і практики та відповідності національним і міжнародним стандартам розвитку освіти й науки.

Мета програми – забезпечити сталий, динамічний та успішний розвиток Інституту як сучасної наукової, освітянської й конкурентоспроможної установи; посилити науковий авторитет Інституту на національному та міжнародному рівнях; диверсифікувати й розширити джерела фінансування, що створить умови для підвищення якості наукової діяльності та забезпечить гідний рівень оплати праці працівників.

Основні принципи діяльності Інституту як єдиної освітянської та наукової спільноти

- ◆ людиноцентризм і повага до кожного співробітника;
- ◆ академічна доброчесність, корпоративна культура;
- ◆ примноження наукових досягнень Інституту, розвиток і розширення напрямів фундаментальних та прикладних досліджень, планування нових перспективних напрямів з проблем освіти, педагогіки, психології й суміжних з ними наук;
- ◆ відкритість, партнерство, командна робота;
- ◆ відповідальність за виконання службових обов'язків з боку кожного члена колективу Інституту – керівного складу Інституту, керівника структурного підрозділу, наукового працівника, співробітника;
- ◆ неухильне виконання законів України, нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, МОН України, Статуту НАПН України та Статуту Інституту;
- ◆ відповідність міжнародним стандартам науки й освіти.

ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ

Удосконалення структури установи

- ◆ адаптувати науково-організаційну структуру Інституту під потреби актуальних наукових досліджень (створення центрів, відділів, лабораторій, груп тощо);
- ◆ залучити додаткові джерела фінансового забезпечення науково-дослідної роботи в Інституті, зокрема за рахунок провадження курсів підвищення кваліфікації, роботи Психологічного консультативно-тренінгового центру; програм цільового фінансування, грантів, фінансування на госпдоговірних засадах тощо;
- ◆ оптимізувати систему внутрішнього документообігу, підготовки наукових звітів як в процесі планування досліджень, поточного контролю за ходом їх здійснення, підтримки планово-фінансової, звітної, бухгалтерської роботи та кадрового менеджменту з використанням мобільно орієнтованих засобів і технологій ІКТ-діяльності.

Розвиток науково-дослідної та інноваційної діяльності

- ◆ проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, виконання державних цільових програм, спрямованих на розв'язання актуальних теоретичних, методологічних і практичних проблем дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти осіб з особливими потребами, а також проблем спеціальної педагогіки і спеціальної психології як галузей науки;
- ◆ розширення наукового співробітництва між Інститутом та інститутами НАПН України, МОН України, провідними освітніми та

громадськими установами України та Європи з метою інтенсифікації фундаментальних і прикладних студій;

- ◆ розширення міждисциплінарних досліджень у сфері спеціальної педагогіки і психології та суміжних галузей наук;

- ◆ активне залучення Інституту до міжнародних і національних наукових проєктів (Horizon Europe, Erasmus+, UNICEF, WHO тощо);

- ◆ підвищення публікаційної активності у виданнях, що індексуються в Scopus і Web of Science;

- ◆ розвиток наукових шкіл та підтримка молодих учених Інституту;

- ◆ забезпечення діяльності спеціалізованих вчених рад з присудження наукового ступеня доктора наук за спеціальностями «Корекційна педагогіка» і «Спеціальна психологія» відповідно до чинного законодавства;

- ◆ забезпечення діяльності разових спеціалізованих вчених рад з присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) відповідно до ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за спеціальностями А6 «Спеціальна освіта» (галузь А «Освіта») та С4 «Психологія» (галузь знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація»);

- ◆ організація й проведення наукових і науково-практичних масових заходів (конгресів, конференцій, семінарів, круглих столів та ін.) з проблем освіти осіб з особливими потребами;

- ◆ освітня діяльність у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою, зокрема підвищення кваліфікації керівних, наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників закладів освіти та установ, що реалізують державну політику у галузі освіти осіб з особливими потребами;

- ◆ захист інтелектуального потенціалу Інституту шляхом постійного моніторингу за об'єктами інтелектуальної власності, їх своєчасного виявлення й належного оформлення;

- ◆ провадження інноваційної діяльності шляхом оптимізації роботи Психологічного консультативно-тренінгового центру через організацію тренінгів, семінарів, конференцій, практикумів; проведення консультативно-діагностичної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми та родинами дітей з ООП; створення постійно діючих дискусійних просторів; створення тимчасових наукових колективів;

- ◆ забезпечити входження періодичних наукових видань Інституту до таких міжнародних наукометричних баз даних, як: EBSCOhost, CИA; Ulrich's Periodicals Directory, Німеччина, Велика Британія, CИA; Central and Eastern European Online Library (C.E.E.O.L.), Німеччина; European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences (ERIH PLUS), Норвегія (а в перспективі – і до Scopus або Web of Science);

- ◆ сприяти підвищенню фахового рівня наукових співробітників, зокрема в аспірантурі і докторантурі та захисту дисертацій, організацій наукового стажування та ін.

Взаємодія з органами державної влади, інституціями громадського суспільства, засобами масової інформації

- ◆ розширити співпрацю з установами НАПН України, НАМН України, МОН України, закладами вищої освіти, науковими, освітніми та громадськими організаціями України та країн Європейського Союзу;

- ◆ сприяти розширенню експертно-аналітичної роботи, участі вчених Інституту в розробленні й обговоренні законопроектів, підзаконних та нормативно-правових актів з питань освіти і науки, підвищити дієвість представництва Інституту в науково-методичних комісіях МОН України;

- ◆ активізувати діяльність Інституту з органами центральної та регіональної влади у напрямі розширення участі науковців Інституту у роботі координаційних комісій, робочих та експертно-аналітичних груп та налагодження тісної взаємодії із МОН, профільними комітетами Верховної Ради України;

- ◆ продовжувати активну експертно-аналітичну роботу, забезпечити участь вчених Інституту в розробленні й обговоренні законопроектів, підзаконних та нормативно-правових актів з питань освіти і науки, підвищити дієвість представництва Інституту в науково-методичних комісіях МОН України;

- ◆ активізувати діяльність щодо входження Інституту до складу асоціацій, корпорацій, технологічних і наукових ХАБів, інших науково-навчально-виробничих комплексів, громадських організацій для вирішення статутних завдань Інституту;

- ◆ активізувати системну інформаційну роботу з популяризації діяльності Інституту в інтернет-мережах, ЗМІ, українських та міжнародних науково-практичних виданнях.

Фінансова стабільність і нові джерела фінансування

- ◆ диверсифікація фінансових надходжень (гранти, договори, благодійна допомога, спонсорські проекти);

- ◆ створення умов для участі структурних підрозділів у проєктній діяльності;

- ◆ прозоре та справедливе управління фінансовими ресурсами;

- ◆ підвищення рівня оплати праці та матеріального стимулювання співробітників, за стабільних фінансових умов.

Кадрова політика та підтримка колективу

- ◆ сприяти формуванню в Інституті корпоративної культури з метою стимулювання професійного зростання та творчого самовдосконалення наукових кадрів і співробітників Інституту шляхом уведення системи мотивацій та конкурентного механізму між науковими школами, структурними підрозділами, їх активного залучення до обговорення питань стратегічного розвитку Інституту;

- ◆ створити систему рейтингового оцінювання наукових працівників Інституту з метою формування ефективного механізму мотивування та стимулювання за високі особисті досягнення у науково-дослідній діяльності, активну участь у проведенні науково-організаційних заходів, підготовку та публікацію наукових праць у фахових виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, а також за впровадження результатів наукових досліджень в освітню практику;

- ◆ сприяти талановитим молодим вченим, їх творчому професійному зростанню, суспільному визнанні їхніх наукових досягнень через активну участь у роботі Ради молодих учених Інституту;

- ◆ забезпечити створення системи вдосконалення та підвищення кваліфікації наукових працівників, активно запроваджувати стажування в провідних наукових установах України й зарубіжних країн.

- ◆ сприяти формуванню безпечного, психологічно комфортного робочого середовища;

- ◆ сприяти розширенню структури Інституту шляхом відкриття додаткових наукових відділів для реалізації нових наукових напрямів, міжнародних проєктів, освітніх програм і експертно-консультативної діяльності;

- ◆ сприяти залученню молодих вчених до наукової діяльності Інституту та збереженню досвідчених науковців;

- ◆ сприяти створенню умов для ефективної дистанційної та гібридної роботи (за потреби).

Матеріально-технічне забезпечення

- ◆ модернізувати матеріально-технічну базу Інституту;

- ◆ забезпечувати структурні підрозділи Інституту сучасними меблями, ергономічним робочим обладнанням, необхідною офісною технікою та матеріально-технічними ресурсами з метою створення комфортних і безпечних умов праці та ефективної організації наукової діяльності;

- ◆ розвивати цифрове науково-освітнє середовище Інституту, зокрема: доступ до міжнародних наукометричних баз (Scopus, Web of Science); створення електронної бібліотеки Інституту; створення інституційного репозитарію відкритого доступу; модернізація вебсайту Інституту і науково-методичних видань; тренінги з академічної доброчесності; навчання роботі з наукометричними базами; розвиток навичок цифрової безпеки.

Розвиток науково-методичного забезпечення та суспільної місії Інституту

- ◆ посилення науково-методичної підтримки освіти осіб з ООП та ветеранів війни: забезпечити розроблення сучасних освітніх програм, корекційно-розвиткових технологій та діагностичних інструментів для осіб з особливими освітніми потребами; ініціювати міждисциплінарні дослідження у сфері психотравми, реінтеграції та професійної переорієнтації ветеранів; забезпечити впровадження результатів наукових досліджень у практику закладів освіти та реабілітаційних центрів;

- ◆ експертний супровід реформ спеціальної та інклюзивної освіти: посилити роль Інституту як провідного наукового експертного центру з питань спеціальної та інклюзивної освіти; здійснювати системний аналіз ефективності освітніх реформ та надавати науково обґрунтовані рекомендації органам державної влади; забезпечити експертну підтримку впровадження державних стандартів, розвитку інклюзивного навчання та діяльності інклюзивно-ресурсних центрів; ініціювати національні та міжнародні професійні дискусії щодо модернізації системи підтримки осіб з ООП;

- ◆ активна участь у формуванні нормативно-правових рішень: забезпечити системну участь Інституту в розробленні концепцій, стратегій та державних програм у сфері спеціальної та інклюзивної освіти; готувати науково обґрунтовані пропозиції до законодавчих змін; розширити представництво Інституту в робочих групах, експертних радах та професійних об'єднаннях; посилити вплив наукових розробок Інституту на формування державної освітньої політики.

Міжнародна та міжінституційна співпраця

- ◆ розширення партнерства з провідними міжнародними науковими й освітніми установами країн ЄС, США, Канади;

- ◆ участь у спільних дослідженнях, публікаціях, конференціях;

- ◆ представлення Інституту як авторитетного експертного центру в галузі освіти осіб з ООП на міжнародному рівні.

Розвиток фінансово-господарської діяльності Інституту

- ◆ оснащувати структурні підрозділи Інституту сучасним матеріально-технічним обладнанням, зокрема комп'ютерною технікою, ноутбуками, мультимедійними засобами та спеціалізованим обладнанням для наукової й освітньої діяльності, та забезпечення сталої роботи установи у форс мажорних обставинах, зокрема в умовах військового часу;
- ◆ сприяти матеріальному стимулюванню працівників Інституту шляхом упровадження механізмів преміювання, додаткових виплат за результатами наукової, проєктної та експертної діяльності, участі у грантових програмах, а також за показниками публікаційної та інноваційної активності;
- ◆ покращити стан кабінетів та робочих приміщень Інституту;
- ◆ формувати сучасний «бренд» установи, спрямований на підвищення впізнаваності, відкритості та довіри з боку професійної спільноти й суспільства.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- ◆ підвищення наукового авторитету Інституту в Україні та на міжнародному рівні;
- ◆ зростання фінансової спроможності установи;
- ◆ поліпшення умов праці та соціального захисту співробітників;
- ◆ підвищення ролі Інституту у формуванні та розвитку спеціальної педагогіки і психології як галузей науки.